

CENTRUM DORADZTWA ROLNICZEGO
W BRWINOWIE

Doradztwo w Polsce - stan i wyzwania -

Stare Pole ,17-18 września 2019

www.cdr.gov.pl

POLSKA

- **Powierzchnia – 312 679 km²**
- **Mieszkańcy – 38,48 mln
(ok. 10% populacji UE)**
- **Mieszkańcy obszarów wiejskich- 15,24 mln
(39,6% ogólnej liczby mieszkańców)**
- **Przemysł rolno - spożywczy (17,3% ogólnej wartości
sprzedaży przemysłu i 18.9% zatrudnienia)**

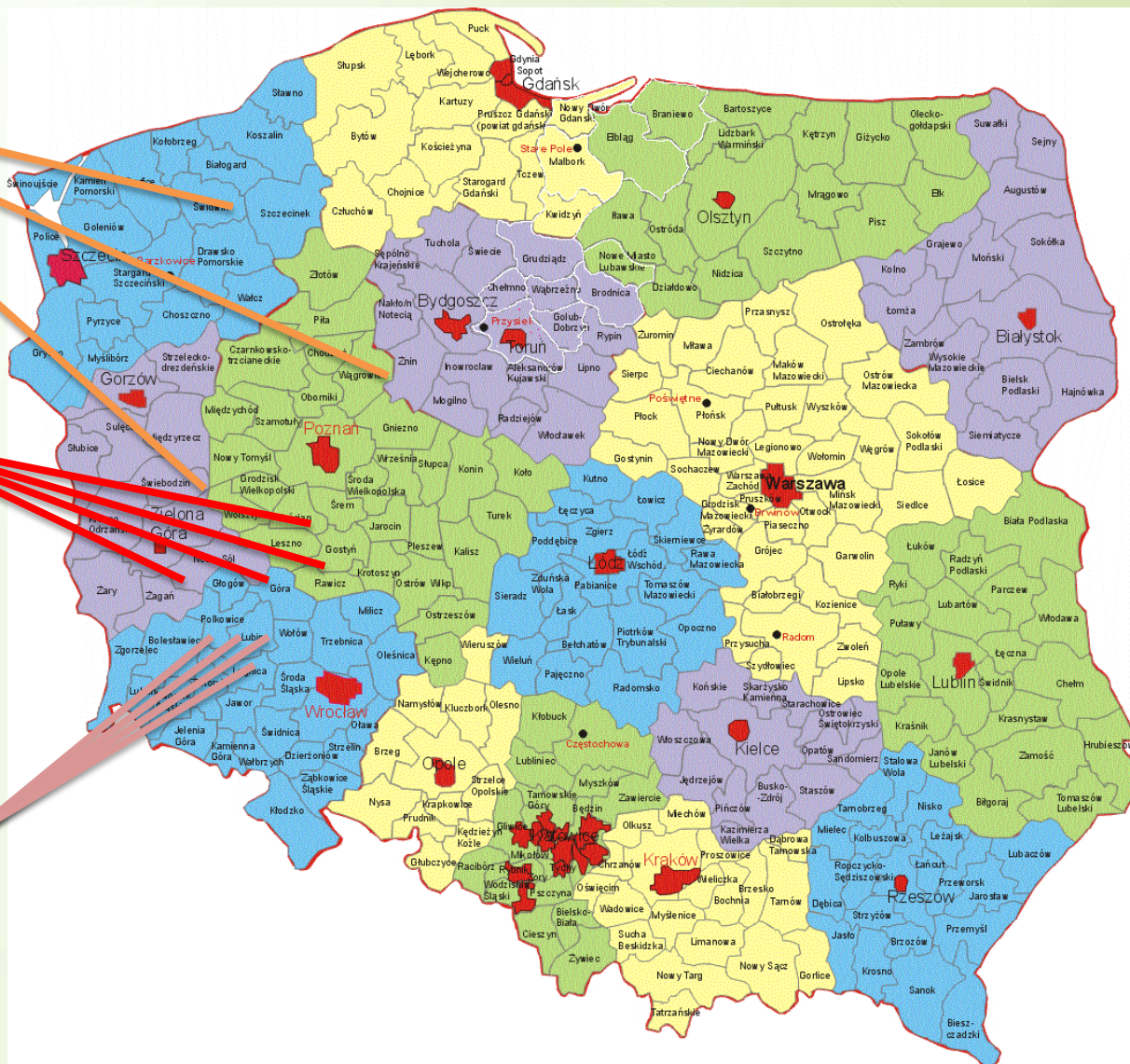

POLSKA

16 Województw

314 powiatów

2477 gmin

Polskie rolnictwo a doradztwo rolnicze

- **Powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwach rolnych:**
– 14 424 200 ha
- **Liczba gospodarstw rolnych** – 1 480 000
(o powierzchni większej niż 1 hektar)
w tym gospodarstw ekologicznych – 21 000
- **Średnia powierzchnia gospodarstwa** – 10,48 ha
- **Liczba gospodarstw objęta płatnościami bezpośrednimi** – 1 370 000
(ale tylko 5 400 jest uprawnionych do płatności powyżej 15 000 euro)

Liczba doradców:

- 4273 (4097 podmiotach publicznych i 226 firmach prywatnych uprawnionych do usług związanych z cross compliance);
- 2025 uprawnionych do doradztwa rolnośrodowiskowego

Doradztwo rolnicze w Polsce

Usługi doradcze są świadczone przez różne instytucje i organizacje:

- **Publiczne służby doradcze,**
- **Doradztwo w organizacjach rolniczych,**
- **Doradztwo pomiotów prywatnych, w tym:**
 - **Służby surowcowe zakładów rolno-spożywczych (mleczarnie i zakłady mięsne, koncerny spożywcze),**
 - **Doradztwo prywatnych firm konsultingowych.**

Dominującą rolę odgrywa jednak doradztwo publiczne.

Jest ono dostępne dla wszystkich rolników i realizowane przez (CDR) i Wojewódzkie Ośrodki Doradztwa Rolniczego.

Jednostki publicznego doradztwa rolniczego w Polsce

CDR - Brwinów

4 Oddziały CDR

16 wojewódzkich ODR-ów

21 oddziałów

312 biur powiatowych

Wojewódzkie Ośrodki Doradztwa Rolniczego

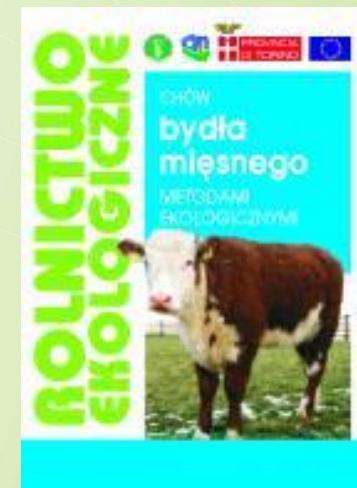
WOJEWÓDZTWO	Nazwa ODR-u	Logo	WOJEWÓDZTWO	Nazwa ODR-u	Logo
DOLNOŚLĄSKIE	Dolnośląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego we Wrocławiu		PODKARPACKIE	Podkarpacki Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Boguchwałie	
KUJAWSKO-POMORSKIE	Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Minikowie		PODLASKIE	Podlaski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Szepietowie	
LUBELSKIE	Lubelski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Końskowoli		POMORSKIE	Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Gdańsku	
LUBUSKIE	Lubuski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Kalsku		ŚLĄSKIE	Śląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Częstochowie	
ŁÓDZKIE	Łódzki Ośrodek w Bratoszewicach Doradztwa Rolniczego		ŚWIĘTOKRZYSKIE	Świętokrzyski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Modliszewicach	
MAŁOPOLSKIE	Małopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Karniowicach		WARMIŃSKO-MAZURSKIE	Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Olsztynie	
MAZOWIECKIE	Mazowiecki Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Warszawie		WIELKOPOLSKIE	Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu	
OPOLSKIE	Opolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Łosiowie		ZACHODNIOPOMORSKIE	Zachodniopomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach	

Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie

Wydawnictwa :

- ❖ Kwartalnik „Zagadnienia doradztwa rolniczego”
- ❖ Przewodniki dla doradców i rolników,
- ❖ Broszury tematyczne,
- ❖ Inne publikacje,
- ❖ Łącznie 40760 sztuk w 2018 roku.
- ❖ Filmy

Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie

Nabywanie wiedzy i umiejętności poprzez:

- ❖ Szkolenia;
- ❖ Seminaria;
- ❖ Kursy
- ❖ Kursy e-learningowe
- ❖ Warsztaty na polach i w gospodarstwie.

Inne działania CDR

- **CDR szkoli i nadaje uprawnienia państwowe doradcom obsługującym działania PROW.** Na dzień 01 sierpnia 2019 na listach CDR było zarejestrowanych:
 - 3323 doradców rolniczych
 - 2136 doradców rolnośrodowiskowych
 - 678 ekspertów przyrodniczych
- Średniorocznie szkolonych jest na potrzeby aktualizacji uprawnień do 3000 osób, wśród których są pracownicy WODR oraz doradcy prywatni.
- **Krajowe konferencje i konkursy (główne wydarzenia cykliczne):**
- Rolniczy Festiwal Nauki- 17 lat wspólnie Centralną Biblioteką Rolniczą w Warszawie przy udziale instytutów naukowych i wyższych uczelni rolniczych;
- Konkurs Sposób Na Sukces – 19 lat tradycji promocji polskiej przedsiębiorczości wiejskiej;
- Dni Przedsiębiorcy Rolnego – 20 lat z czołowymi producentami rolnymi i doradcami.
- Forum Wiedzy i Innowacji – już 4 raz jedyne miejsce w Polsce gdzie innowacyjni rolnicy, przedsiębiorcy wiejscy, naukowcy i doradcy spotykają się w celu prezentacji najnowszych technologii i wymiany doświadczeń.
- Zjazd Zagród Edukacyjnych – 3 raz (co dwa lata) prezentacja możliwości wykorzystania gospodarstwa rolnego do praktycznej edukacji o wsi i rolnictwie, tradycji i kulturze, rzemiośle i produktach lokalnych i regionalnych wytwarzanych w gospodarstwie rolnym.
- Krajowe Sympozjum Agroturystyczne – w 2019 roku organizowane po raz 18.

SIR – rola i znaczenie sieci.

Wspieranie innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich

- **Ułatwianie tworzenia oraz funkcjonowania sieci kontaktów** pomiędzy rolnikami, podmiotami doradczymi, jednostkami naukowymi, przedsiębiorcami sektora rolno-spożywczego oraz pozostałymi podmiotami wspierającymi wdrażanie innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich.
- **Ułatwianie wymiany wiedzy** fachowej oraz **dobrych praktyk** w zakresie innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich.
- **Pomoc w tworzeniu grup operacyjnych** na rzecz innowacji oraz pomoc w opracowaniu projektów przez grupy operacyjne.

<http://www.cdr.gov.pl/sir>

**SIEĆ NA RZECZ
INNOWACJI W ROLNICTWIE
I NA OBSZARACH WIEJSKICH**

Struktura Sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich (SIR)

Funkcjonowanie SIR zapewniają publiczne jednostki doradztwa rolniczego:

- Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie (CDR) jako koordynator Sieci,
- 16 Wojewódzkich Ośrodków Doradztwa Rolniczego (WODR) jako jednostki realizujące zadania Sieci w poszczególnych województwach.

W każdej z powyższych instytucji zatrudnione są osoby na stanowiskach koordynatora Sieci oraz brokera innowacji.

Osoby te są wspierane przez merytorycznych pracowników Ośrodków, doradców rolniczych pracujących bezpośrednio w terenie z rolnikami, księgowych oraz specjalistów ds. zamówień publicznych.

Operacje zrealizowane na poziomie krajowym do 2019 r.

- 11 konferencji (dotyczących m.in. odnawialnych źródeł energii, rolnictwa ekologicznego, gospodarki wodnej) – liczba uczestników: 1460, 2 konferencje z wyjazdem studyjnym – liczba uczestników: 517
- 14 szkoleń (dotyczących m.in. przygotowania doradców do wspierania innowacji, komunikacji we wdrażaniu innowacji, gospodarstw opiekuńczych) – liczba uczestników: 530
- 13 szkoleń z wyjazdem studyjnym (dotyczących m.in. ochrony środowiska, niskoemisyjnych praktyk agrotechnicznych, sieciowania podmiotów działających na obszarach wiejskich, rolnictwa precyzyjnego) – liczba uczestników: 440
- 6 wyjazdów studyjnych (dotyczących m.in. rolnictwa ekologicznego i produkcji mleka) – liczba uczestników: 194
- 48 spotkań informacyjno-szkoleniowych (dotyczących gospodarstw opiekuńczych) – liczba uczest: 1028
- 4 stoiska informacyjno-promocyjne podczas targów AGROTECH i Centralnych Targów Rolniczych
- cykl 8 filmów pn. „Nowoczesność w rolnictwie”
- 1 szkolenie e-learningowe dotyczące tworzenia Grup Operacyjnych – liczba uczestników: 200
- 1 badanie mające na celu diagnozę obszarów problemowych w rolnictwie, w zakresie gotowości do wdrażania innowacyjnych rozwiązań w ramach działania „Współpraca”
- publikacje:
 - publikacja naukowa pn. *Innowacyjne metody gospodarowanie wody w rolnictwie*
 - ulotka informacyjna o Sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich
 - 2 broszury dotyczące działania „Współpraca” w ramach PROW 2014-2020

Operacje zrealizowane na poziomie wojewódzkim do 2019 r.

- ponad 60 konferencji – liczba uczestników: ponad 4500
- 3 konferencje z wyjazdem studyjnym – liczba uczestników: ponad 300
- ponad 90 szkoleń – liczba uczestników: ponad 3500
- ponad 90 wyjazdów studyjnych – liczba uczestników: ponad 3200
- ponad 20 seminariów – liczba uczestników: ponad 950
- ponad 60 warsztatów – liczba uczestników: ponad 2200
- ponad 30 spotkań informacyjno-szkoleniowych – liczba uczestników: ponad 700
- ponad 35 stoisk informacyjno-promocyjnych
- kampanie informacyjno-promocyjne
- ponad 10 publikacji

Operacje zrealizowane na poziomie krajowym - przykłady

Wyjazd studyjny:

„Innowacyjne rozwiązania w uprawach ekologicznych oraz w produkcji zwierzęcej wdrażane w ekologicznych gospodarstwach demonstracyjnych”

- Termin: 26-29.06.2017 r.
- Liczba uczestników: 30 osób – doradcy rolniczy, rolnicy.
- Tematyka: prezentacja nowych technik i technologii wprowadzanych w gospodarstwach ekologicznych, będących laureatami konkursu „Najlepsze gospodarstwo ekologiczne”.
Odwiedzono 6 gospodarstw, które wdrożyły m.in. nowe rozwiązania w zakresie zarządzania, wprowadziły nowe gatunków i odmian roślin czy innowacyjne technologie w przetwórstwie.

Operacje zrealizowane na poziomie krajowym - przykłady

Realizacja cyklu 8 filmów „Nowoczesność w rolnictwie”

- Termin: 2017 rok
- Forma dystrybucji: dwukrotna emisja w TVP, udostępnienie w kanale YouTube, wydanie 1200 płyt DVD,
- Oglądalność: 7,3 mln
- Tematyka: promocja dobrych praktyk i innowacyjnych rozwiązań w rolnictwie oraz rozpowszechnianie informacji na ich temat. Zagadnienia: innowacje w produkcji pasz z użytków zielonych, zapobieganie zanieczyszczeniom wody – dobre praktyki, nowe gatunki w polskich sadach, uproszczone uprawy gleby, gęśina przyjazna zdrowiu, Gospodarka wodna w warunkach nadmiaru i niedoboru wody, Wzrost plonów, Rolnik z energią

„ Nowoczesność w rolnictwie”

Nowoczesność w rolnictwie

w pigułki w paśmie rolnym telewizji TVP1 około godziny 12.30

TYTUŁ OBCINKA	DATA EMISJI PREMIEROWEJ	DATA EMISJI POWTÓRKOWEJ
Innowacje w produkcji pasz z użytków zielonych	01.09.2017	27.10.2017
Zapobieganie zanieczyszczeniom wody - dobre praktyki	08.09.2017	05.11.2017
Nowe gatunki w polskich sadach	15.09.2017	10.11.2017
Uproszczone uprawy gleby	22.09.2017	17.11.2017
Gęśina przyjazna zdrowiu	29.09.2017	24.11.2017
Gospodarka wodna w warunkach nadmiaru i niedoboru wody	06.10.2017	01.12.2017
Wzrost plonów	13.10.2017	08.12.2017
Rolnik z energią	20.10.2017	15.12.2017

ZAPRASZAMY !!!

Operacje zrealizowane na poziomie krajowym - przykłady

Konferencja:

Forum „Sieciowanie Partnerów SIR”

- Termin: 13-14.11.2018 r.
- Liczba uczestników: **137 osób** - partnerzy zarejestrowani w bazie SIR (przedstawiciele nauki, rolnicy, doradcy publiczni oraz komercyjni, przedsiębiorcy działający na rzecz rolnictwa).
- Tematyka: panele sieciujące, wystąpienia Partnerów SIR, którzy podzielili się swoimi doświadczeniami oraz działaniami w zakresie wspierania innowacji, wystąpienia przedstawicieli 4 Grup Operacyjnych EPI.

Operacje zrealizowane na poziomie krajowym wspólnie z Partnerem SIR - przykłady

Konferencje:

„Innowacyjne metody gospodarowania zasobami wody w rolnictwie” oraz „Współczesne wyzwania gospodarki wodnej na obszarach wiejskich” Termin: 2016 r. i 2018 r.

- Liczba uczestników: 210 oraz 140 - rolnicy i przedsiębiorcy oraz przedstawiciele Instytutów i uczelni wyższych, Regionalnych Zarządów Gospodarki Wodnej, Wojewódzkich Zarządów Melioracji i Urzędzeń Wodnych, Spółek Wodnych, stacji chemiczno-rolniczych, doradztwa prywatnego i państwowego, samorządów, organizacji, związków branżowych i zrzeszeń rolników
- Tematyka: m.in. wpływ zmian klimatu na zasoby wody w rolnictwie, rola urządzeń melioracji wodnych w rolnictwie i środowisku przyrodniczym, monitoring suszy, dostępności zasobów wód powierzchniowych dla rolnictwa w okresach niedoborów.
- Po pierwszej konferencji wydano publikację naukową, po drugiej konferencji opublikowano cykl artykułów naukowych.

Operacje zrealizowane na poziomie krajowym przez Partnera SIR- przykłady

Lokalna Grupa Działania Ziemi Kraśnickiej

Wyjazd studyjny:

„Innowacje szansą na rozwój obszarów wiejskich”

- Termin: 18-22.08.2019 r.
- Liczba uczestników: 25 osób – przedstawiciele branży owocowo-warzywnej oraz zainteresowani działaniem „Współpraca”.
- Tematyka: wymiana doświadczeń na temat funkcjonowania, wsparcia oraz zasad aplikowania o środki Grup Operacyjnych EPI w kontekście działania „Współpraca” na terenie UE, podniesienie wiedzy wśród potencjalnych uczestników Grupy Operacyjnej w zakresie budowy powiązań międzyinstytucjonalnych, form powiązań partnerskich, badań naukowych oraz innowacyjnych technologii dot. produkcji i przetwórstwa owocowo-warzywnego.

Operacje zrealizowane na poziomie wojewódzkim - przykłady

Świętokrzyski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Modliszewicach

Wyjazd studyjny:

„O innowacyjnych rozwiązaniach w systemach formowania drzew i systemach osłon w sadach czereśniowych po belgijsku”

- Termin: 26-29.06.2018 r.
- Liczba uczestników: 40 osób – sadownicy, doradcy rolniczy
- Tematyka: innowacyjne sposoby uprawy czereśni, przygotowania do sprzedaży oraz nowe metody sprzedaży i marketingu.

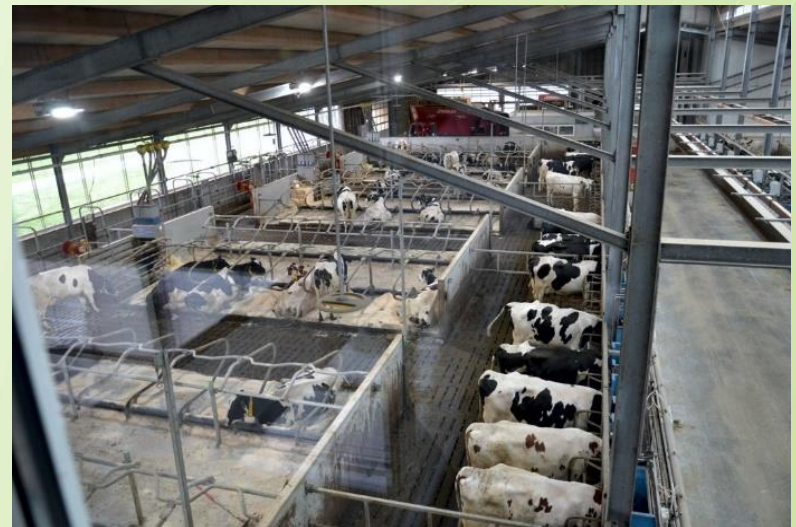
Operacje zrealizowane na poziomie wojewódzkim - przykłady

Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu

Wyjazd studyjny:

„Nowoczesna hodowla bydła z wykorzystaniem embriotransferu”

- Termin: 10-14.09.2018 r.
- Liczba uczestników: 30 osób – hodowcy bydła, doradcy rolniczy
- Tematyka: innowacyjne techniki rozrodu bydła, ze szczególnym uwzględnieniem przenoszenia zarodków, przygotowania dawczyń i biorczyń; tworzenie Grup Operacyjnych i realizacja przez nie projektów w ramach działania „Współpraca” PROW 2014-2020

Operacje zrealizowane na poziomie wojewódzkim - przykłady

Dolnośląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego we Wrocławiu

Warsztaty

„Innowacje w dolnośląskim serowarstwie”

- Termin:** 29-31.05.2019 r.
- Liczba uczestników:** 12 osób – rolnicy, producenci rolni, doradcy, mieszkańcy obszarów wiejskich i inne osoby zainteresowane tematem
- Tematyka:** lokalne przetwórstwo oraz zapewnienie pakietów startowych, zawierających podstawowe elementy niezbędne do rozpoczęcia działalności.

Projekty realizowane przez Jednostki Doradztwa Rolniczego

- Projekty stanowią dodatkowy instrument realizacji aktualnych i przyszłych zadań doradztwa rolniczego
- Wspierają realizację celów strategicznych doradztwa rolniczego w Polsce w zakresie transferu wiedzy i innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich
- Pozwalają na wymianę doświadczeń na poziomie krajowym i zagranicznym w zakresie nowych rozwiązań
- Projekty realizowane w ramach działania „Współpraca” odgrywają szczególnie ważną rolę w promowaniu wspólnych działań rolników, jednostek naukowo- badawczych, podmiotów gospodarczych i doradztwa rolniczego.

Projekty realizowane przez Centrum Doradztwa Rolniczego

GOSPOSTRAT

EG

HORYZONT 2020

INTERREG BALTIC SEA REGION

Wyzwania na dziś

- Poprawa systemu identyfikacji potrzeb w zakresie szkoleń dla doradców,
- Jakościowe doskonalenie szkoleń w zakresie dostępności i lokalizacji,
- Dostosowaniu programów i metodyk do potrzeb ODR przez większe zaangażowanie doradców w proces ich tworzenia,
- Doskonalenie form pracy szkoleniowej dla doradców (większy udział warsztatów, zajęć praktycznych z wykorzystaniem demonstracji oraz wizyt studyjnych),
- Większy nacisk na rozwój kompetencji miękkich związanych z nowymi zadaniami (AKIS): z zakresu komunikacji, sieciowania, budowania zespołu, współpracy, doradztwa grupowego,
- Utworzenie grup tematycznych i zespołów, doskonalących kompetencje oraz rozwijających współpracę,
- Wprowadzenie ścieżki awansu zawodowego dla doradców (program dla młodych doradców);
- Szersze wykorzystanie zróżnicowanych technik pracy: wsparcie metod doradztwa grupowego, wzmocnienie systemu e-learningu,

Wyzwania na dziś – cd.

- Rozwój form współpracy z instytutami badawczymi i uczelniami, koordynacja i sieciowanie podmiotów uczestniczących w transferze wiedzy,
- Wzmocnienie oferty szkoleniowej o tematy wynikające z bieżących potrzeb (m.in. Realizacja projektów sieciowych, woda, odpady, wyzwania administracyjne, rhd itp.)
- Zapewnienie doradcom narzędzi do świadczenia usług : instrukcje wdrożeniowe, analizy, rozwój narzędzi informatycznych
- Przenoszenie doświadczeń (SIR) związanych z sieciowaniem i wdrażaniem innowacji w ramach grup operacyjnych do praktyki doradczej, przygotowanie większej grupy doradców do funkcji brokera innowacji,
- Szersze upowszechnianie doświadczeń i wyników projektów innowacyjnych,
- Koordynacja tworzenia i rozwoju sieci gospodarstw demonstracyjnych,

Wyzwania po 2020

:

- Dostosowanie zadań doradczych do zmian w polityce rolnej państwa i Unii Europejskiej,
- działania na rzecz budowy i poprawy przepływu wiedzy w systemie transferu wiedzy (AKIS),
- działania na rzecz wzmocnienia doradztwa i wsparcia realizacji projektów innowacyjnych,
- działania na rzecz rozwoju wykorzystania technologii cyfrowych w doradztwie, rolnictwie i na obszarach wiejskich,
- dostosowanie do zmian klimatu.

Dziękuję za uwagę

Ireneusz Drozdowski

www.cdr.gov.pl

CENTRUM DORADZTWA ROLNICZEGO ODDZIAŁ W RADOMIU